

היום נלמד בעזרת ה':

יבמות דף קטז

למדנו אתמול שאם נודע על אדם שנפטר, נחלקו אביו ורבא האם חוששים לאדם אחר באותו שם. רבא הביא ראייה משטר, שלא חוששים שהאדם המחזיק בו וטוען שהוא שלו הוא בעצם אדם אחר ששמו בשמו.

ואביו - למאי ניחוש לה: במקרה של שטר אין סיבה לחשוש שהאדם המחזיק בשטר ששמו כתוב בשטר, הוא בעצם אינו בעל השטר. בגלל שיש שלוש אפשרויות: שהשטר נאבד לבעליו ששמו היה כשם המוצא שמחזיק בו – אך אדם נזהר שלא יאבד. שהשטר הופקד אצלו – אך אף אדם לא יפקיד שטר אצל אדם שיש לו אותו שם כמו שלו. שהשטר נמכר לו על ידי בעליו ולא עשו קנין עדיין, ויתכן שבעל השטר יחזור בו לאחר מכן – זו טעות, משום ששטר חוב (= אותיות) נמכר במסירה בלבד ואי אפשר לחזור מהמכירה.

ההוא גיטא דאשתנח בסורא: מעשה בגט שנמצא בסורא וכתוב בו: 'בסורא העיר, אני ענן בר חייא מנהדעא, פטרתי וגרשתי את פלונית אשתי'. ואשתו של ענן בר חייא מנהרדעא טוענת שהגט הוא שלה ונאבד לה. רבנן בדקו מסורא ועד נהדעא ולא מצאו אדם נוסף בשם זה, חוץ מענן בר חייא שהיה גר בחגרא ועבשיו הוא גר בנהרדעא. ואם כן יש לחשוש שמא הוא זה שגרש את אשתו. ובאו שני עדים והעידו שבאותו יום הכתוב בגט, ענן בר חייא מחגרא היה איתנו בעיר נהרדעא, ואילו הגט נכתב בסורא.

אמר אביו: כאן אני מודה שלא חוששים שאת הגט כתב ענן בר חייא מחגרא, שהרי הוא לא היה יכול להיות באותו זמן בסורא. אבל רבא אמר: כאן אני מודה שכן חוששים, כי אולי הוא טס מהר על גמל והגיע מנהרדעא לסורא עוד באותו יום, או שהוא קפץ בנס על ידי 'שם' קדוש, או שהוא אמר בנהרדעא לשני עדים שיכתבו גט לאשתו והם הלכו לסורא וכתבו שם את הגט בשמו.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

שהרי כך אמרו רב ורב הונא לסופרים הכותבים את הגט, שיכתבו את מקום הגט במקום שהם נמצאים, אפילו שהציווי לכתוב את הגט נמסר לעדים בעיר אחרת.

'שילי' / 'היני' = שמות של מקומות.

*

מאי הוי עלייהו דשומשמי: הגמרא חוזרת למחלוקת רב חסדא ורבא בעמוד הקודם לגבי פקדון זרעי שומשום, ומבררת מה ההלכה?

*

למדנו במשנה שאם היתה קטטה בינו לבינה ובאה האישה ואמרה 'מת בעלי' אינה נאמנת. הגמרא מבררת מה נקרא שהיתה 'קטטה' ביניהם?

כולהו נמי אמרו הכי: כל הנשים אומרות לבעליהן בשעת כעסן שיגרש אותן..

ושאלינא: את העדים שהיא אמרה עליהם שהם ראו את הגירושין.

מאי טעמא דקטטה: מה הסיבה שאם היתה קטטה האישה לא נאמנת?

דאמרה בדדמי: בגלל שהיא שונאת אותו היא רוצה שהוא ימות, ולכן היא לא בודקת מספיק את הדברים והיא מסיקה מעצמה שהוא מת.

איכא בינייהו דארגיל הוא: הוא התחיל את הקטטה. ולכן היא לא שונאת אותו עד כדי כך שהיא תלך ותשקר שהוא מת, אבל אם הוא היה במקום סכנה היא תסיק מעצמה שהוא מת.

איבעיא להו עד אחד בקטטה מהו: כשהיה ביניהם קטטה ובא עד אחד ומעיד שמת בעלה, האם הוא נאמן.

משום דהיא דייקה ומינסבה: הסיבה שעד אחד נאמן כי היא מדייקת ובודקת היטב את הדברים לפני שהיא מתחנתת.

למדנו במשנה: רבי יהודה אומר לעולם האישה לא נאמנת להעיד שמת בעלה, אלא אם כן היא באה בוכה עם בגדים קרועים שאז מהתנהגותה מוכח שהיא אבלה, ורבנן חולקים עליו.

לדבריו פקחת תנשא: חכמים אמרו לרבי יהודה לפי דבריו רק אישה 'פקחת' (= נורמלית) תוכל להעיד ולהתחתן, אבל שוטה שתמיד הולכת עם בגדים קרועים וכו' לא תוכל להעיד כי מעשיה לא יעידו עליה שהיא אבילה.

היא דאתיא לבי דינא דרבי יהודה: מעשה באישה שבאה לבית דין של רבי יהודה להעיד שמת בעלה. ליד הבית דין עמדו כמה חכמים ואמרו לה שתתנהג כמו אישה אבילה, כי רק כך רבי יהודה יאמין לעדותה.

אלפוח שקרא?: האם הם למדו אותה לשקר, והרי היא באמת לא נאמנת? **הגמרא מתרצת:** החכמים הללו סברו כרבנן שהיא נאמנת גם בלא להראות סימני אבילות, ובכדי שרבי יהודה יתיר אותה הם לימדו אותה להתנהג על פי דעתו. (מכיון שרבי יהודה היה בית דין קטן החולק על הבית דין המובהק של רבנן שהרי הלכה כרבים, היה מותר להטעות אותו - ע"פ המאירי).

משנה: במשנה הקודמת למדנו שאישה שהלכה עם בעלה למדינת הים וחזרה, נאמנת לומר מת בעלי. במשנה זו מתבאר שבתחילה היה דין זה שנוי במחלוקת בית הלל ובית שמאי.

לא שמענו אלא בבאה מן הקציר: רק במקרה שהאישה מגיעה ומעידה שמת בעלה באותה המדינה אנו מאמינים לה, משום שאז היא מפחדת לשקר, אבל לא כשהיא מעידה על מיתתו במדינת הים. בית הלל מתבססים על מעשה שהיה שבו התירו אותה חכמים, וכפי שיובא בגמרא.

גמרא: שכיחי שיירתא: שיירות מצויות ממדינה למדינה והשקר יתגלה.

שילפי קציר חיטים = סוף זמן הקציר.

הגמרא רוצה לתלות את מחלוקת רבנן ורבי חנניא בן עקביא במחלוקת זו של בית שמאי ובית הלל:

ולא יעמוד בצד זה: של הנהר וזרקם לצד השני של הנהר.

אלא א"כ היו רגליו (- של הרכב) נוגעות בקרקע: משום שהמעשה שהיה (= הגמ' תביא אותו בהמשך) אירע בספינה, וספינה שטה על המים ואינה נוגעת בקרקע.

אבל מעבירן על גבי הגשר: כיון שרגליו נוגעות בגשר.

רבי חנניה בן עקביא אומר: חכמים אסרו לשאת מי חטאת רק בירדן ורק בספינה, משום שכך היה המעשה. שהיה מעשה באדם אחד שהעביר מי חטאת ואפר חטאת בספינה ששטה בירדן, ונמצא כזית של מת תחוב בקרקעית הספינה, ומי החטאת ואפר החטאת האהילו עליו ונטמאו.

אמרי לך רבנן: לגבי אישה אנו נסבור כבית הלל, מכיון שיש הבדל בין המקומות שרק במקום קרוב היא מפחדת ולא במקום רחוק, ולכן שם נתיר דוקא כמו במקרה שהתירו חכמים. אבל לגבי טומאה אין הבדל בין סוג הנהר ובין סוג הכלי-שייט לגבי החשש שימצא תחתם כזית מת.